

Гетьмани періоду Руїни

Гетьмани		Роки	Внутрішня політика		Зовнішня політика			
Іван Виговський		1657-1659	Придушив заколот М.Пушкаря, Я.Барабаша		Гадяцька угода 1658 р. – Велике князівство Руське приєднується до федерації Речі Посполитої. Московсько-українська війна 1658-1659 рр. (битва під Конотопом червень 1659р. – розгром московського війська)			
Юрій Хмельницький		1659-1663	Склав булаву в 1663 році і постригся в ченці під іменем Гедеон		Переяславський договір з Москвою 1659 р.: здача українських інтересів. Чуднівська кампанія 1660р. – поразка московських військ і підписання Слободищенського трактату з Річчю Посполитою (Повторення Гадяцької угоди, але без згадки про Велике князівство Руське)			
Правобережна Україна					Лівобережна Україна			
Гетьман	Роки	Внутрішня політика	Зовнішня політика		Гетьман	Роки	Внутрішня політика	Зовнішня політика
Павло Тетеря	1663 - 1665		Невдала спроба разом з поляками приєднати Лівобережну Україну		Іван Брюховецький	1663-1668	1663 – Чорна рада в Ніжині – розкол України. Власне збагачення та збагачення свого оточення	Батуринські статті з Москвою, здача інтересів України, Заповнення України московськими військами. Московський договір 1665р. – повна здача України за титули і землі у московщині. Передача в руки московських воєвод збір податків.
Петро Дорошенко	1665-1676	Найняв 20-тис. військо сердюків						

		Здійснив похід в 1668 році на Лівобережну Україну, об'єднав Україну – «Сонце Руїни»	На Корсунській раді в 1669 році прийняв протекторат Османської імперії				
Андрусівське перемир'я між Московією та Річчю Посполитою в 1667 році, поділ України по Дніпру (Запоріжжя під контролем обох держав)							
				Дем'ян Многогрішний	1669-1672	Обмежив перехід селян у козацтво. Набрив наймане компанійське військо.	1669 – підписав з Московією Глухівські статті (московські війська залишалися лише в 5 містах, збирання податків поверталось в Україну)
Бучацький мирний договір між Османською імперією та Річчю Посполитою в 1672 році (продовження поділу України)							
				Іван Самойлович	1672-1686	Намагався створити козацьку старшинську аристократію – «значкове» та «бунчукове» товариства.	1672 – підписав з Московією Конотопські статті , в яких були значні поступки Москві, заборона підтримувати зв'язки з Дорошенком. В 1674 р. проголосив себе гетьманом обох берегів Дніпра. В 1676 році Петро Дорошенко

							передав йому свою булаву.
Юрій Хмельницький	1677-1678	Був турецькою маріонеткою	Чигиринські походи (1677, 1678) завершилися зруйнуванням Чигирини та спустошенням південної Київщини				
Бахчисарайський мирний договір між османською імперією та Московським царством 1681 р. (поділ України)							
«Вічний мир» між Річчю Посполитою та Московським царством 1686 р. (поділ України)							

«Доборолась Україна
До самого краю.
Гірше ляха свої діти
Її розпинають.»

Т.Г. Шевченко

Всі Покою щиро прагнуть
Та не в один гуж всі тягнуть
Той направо, той наліво а все браття, то-то диво.

Нема любви, нема згоди,
Од Жовтої взявши води,
През незгоди всі пропали – **самі себе звоювали.**

Жжалься Боже України, що не в купі має сини.
Оден живе із погани,

кличе: сюди, отамани,
Ідем матір рятувати не дамо їй погибати.
Другий ляхам за грош служить,
по Україні і той тужить,
Мати моя старенькая, чом ти вельми слабенькая?

Третій москві аж голдує і їй вірно услугує,
Той на матір нарікає і недолю проклинає.
Ліпше було не родити, нежлі в таких бідах жити,
Зо всіх сторон ворогують, огнем мечем руінують.

Гей, панове генерали, чого ж есте так оспали!
І ви, панство полковники, без жадної політики,
Озьмітеся всі за руки, не допустіть горкой муки
Матці нашій більш терпіти.

Нуте врагів, нуте бити!
Самопали набивайте, гострих шабель добувайте!
А за волю хоч умріте і вольностей бороніте,
Нехай вічна буде слава
Же през шаблю маєм права!

Іван Мазепа